

РЕШЕНИЕ

№ 4936

гр. София, 20.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 58 състав,
в публично заседание на 22.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Снежанка Кьосева

при участието на секретаря Зорница Димитрова, като разгледа дело номер **3208** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващи от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на областния управител на област С. –град срещу Заповед № САГ-23-РА-20-21/20.03.2023г. на главния архитект на Столична община /СО/.

С жалбата се твърди, че заповедта е незаконосъобразна по следните причини: подходите към монумента, които са частично нарушени чрез разместване на плочи нямат пряка връзка със самия паметник и не са обстоятелство, което да се вписва в основанията, мотивиращи издаване на заповед по чл.195 от ЗУТ; в протокола на комисията не се съдържат преки доказателства за обстоятелства застрашаващи обект с увреждане или разрушаване; наложената мярка „ограничаване на достъпа до монумента“ не е предвидена като принудителна административна мярка по чл.195 от ЗУТ и с нея не се цели поправяне или заздравяване на обекта чрез възложени конкретни ремонтни и възстановителни дейности; протоколът на комисията и заповедта не са мотивирани с реални експертни заключения;монумента попада в обхвата на територия с културно-историческо наследство със статут на групова неподвижна културна ценност и всякакви действия се извършват съгласно разпоредбите на Закона за културното наследство и Наредба №2 за опазване на историко-археологическия резерват в центъра на [населено място]. Иска се заповедта да бъде отменена.Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от упълномощен представител.

Ответникът – главният архитект на СО чрез процесуален представител оспорва

жалбата като неоснователна. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Представя писмена защита.

Софийска градска прокуратура не участва в производството.

Съдът, като взе предвид събраните по делото доказателства, прие за установено следното:

На 02.03.2023г. в дирекция „Общински строителен контрол“, Столична община във връзка с оглед на обект Монумент „Паметник на Съветската армия“, разположен в парк „Княжеска градина“ е проведено изслушване на заинтересовани лица в съответствие с разпоредбата на чл.196, ал.2 от ЗУТ, на което присъствали двама представители на Областна управа – С. - град и членовете на постоянно действащата комисия на Н., назначена на основание чл.196, ал.1 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/. За изслушването е съставен протокол № САГ21-ДР00-2390 /Л.49/.

На 02.03.2023г. е съставен Протокол по чл.196 от ЗУТ, в който е посочено, че на 24.02.2023г. е извършен оглед на място от членове на постоянно действащата комисия на Н., назначена на основание чл.196, ал.1 от ЗУТ, при който е констатирано разместване и обрушаване на облицовъчните плочи на западната фасада на монумента и че облицовъчните плочи са с отворени фуги и че се наблюдава слягане. Посочено е също: че на тези фасади са разбити изцяло три броя облицовъчни плочи, а четвърта е с нарушена цялост; че парчета от тях са паднали в подножието на монумента; че е нарушен надписа на паметника като в частта на падналите плочи липсва; че настилката около монумента и подходите към него са частично нарушени с разместени плочи. От извършения оглед е установено, че фронталната част на монумента вследствие падналите плочи е в лошо техническо и функционално състояние, създадени са предпоставки от възникване на инциденти с граждани, посещаващи Княжеската градина. Вследствие разбитите плочи са останали недобре закрепени парчета от облицовъчните плочи, които създават реални предпоставки от възникване на инциденти. Към протокола са приложени снимки /л.42-48/.

В Протокола по чл.196 от ЗУТ е посочено, че комисията е назначена със заповед № РД-20-54/02.11.2021г. на главния архитект. Поименно са посочени членовете ѝ, длъжността им и местоработата им. Протоколът е подписан от всички членове на комисията. Заповед № РД-20-54/02.11.2021г. не е представена, но страните не спорят относно съществуването ѝ, както и по отношение на състава на комисията.

В Протокола по чл.196 от ЗУТ са посочени и констатациите на комисията за собствеността на монумента, и за изслушването на заинтересовани лица в съответствие с разпоредбата на чл.196, ал.2 от ЗУТ. Обективизирано е и решение, свеждащо се до предложение главният архитект на СО да издаде заповед на основание чл.195, ал.4 от ЗУТ, с която да задължи областният управител на област С.-град да предприеме действия по обезопасяване и ограничаване на достъпа до Монумент „Паметник на Съветската армия“ и предприемане на действия по премахване на разместените и компрометираните облицовъчни плочи с надписа на паметника.

До областния управител е изпратено писмо с дата 07.03.2023г. за съобщаване на Протокола по чл.196, ал.1 от ЗУТ. В протокол от 15.03.2023г. е посочено, че в указания 7-ем дневен срок не е получено възражение по съобщения протокол. По посочените факти страните не спорят.

Представен е Акт за държавна собственост /А./ №3418/18.09.1947г., в който е записано, че паметникът на Съветската армия, намиращ се в парка на булеварди

Руски, Т. и Е. Г. е недвижим имот - държавна собственост /л.24/. Със заповед № РД-15-016/22/ 2004г. на областния управител на област С. по реда на чл.79, ал.1 от ЗДС е отменен съставен за същия обект Акт за публична общинска собственост № 037/10.06.1997г. /л.104/, а по жалба на същия орган с решение от 05.01.2010г. по адм. дело №5279/2008г. на Административен съд София- град /л.105/ е отменено решение на Столичния общински съвет, с което собствеността върху паметника и неговото управление са възложени на Столична община.

Със Заповед № САГ23-РА-20-21/20.03.2023г. на главния архитект на СО е одобрен Протоколът от 02.03.2023г. на комисията по чл.196, ал.1 от ЗУТ и на основание чл.195, ал.4 във вр. с ал.1, чл.196, ал.3 и ал.5 от ЗУТ, чл.4, чл.5, чл.6 и чл.11 и чл.12 от Наредбата за принудителното изпълнение на заповеди по чл.195, ал.4, ал.5 и ал.6 за поправяне, заздравяване или премахване на строежи или части от тях и заповед по чл.225а, ал.1 от ЗУТ за премахване на незаконни строежи или части от тях от органите на Столична община, е наредил на областния управител на област С.-град да предприеме незабавни действия по премахване на разместените и компрометираните облицовъчни плочи с надписа от паметника и ограничаване достъпа до обект „Монумент Паметник на Съветската армия“, разположен в Княжевската градина и намиращ се между [улица], [улица], [улица]и [улица], район „С.“, СО.

Доказателства за датата на съобщаване на оспорената заповед не са представени. Жалбата е подадена на 31.03.2023г.

ПРАВНА СТРАНА

Жалбата е процесуално допустима. Подадена е в законоустановения срок, от адресат на акта и срещу подлежаща на оспорване заповед.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Оспореният акт е издаден от компетентен орган. Заповедите по чл.195, ал.4 от ЗУТ се издават от кмета на общината. Кметът на общината може да предоставя свои функции по ЗУТ на заместниците си, на главния архитект на общината и на други длъжностни лица от общинската /районната/ администрация /§1, т.3 от ДР на ЗУТ/. Със Заповед № СОА21-РД09-455 от 22.03.2021г. кметът на Столична община е делегирал своите права за издаване на заповеди по чл.195, ал.4 ЗУТ и за назначаване на комисии за установяване на състоянието на обектите и необходимите ремонтни и възстановителни дейности по чл.196, ал.1 от ЗУТ на главния архитект на СО. Процесната заповед е издадена от главния архитект на СО, който е действал при условията на валидно упълномощаване и в границите на предоставената му компетентност.

Спазена е предвидената в чл.196, ал.2 от ЗУТ процедура. Съставен е протокол по чл.196 от ЗУТ от комисия от специалисти, назначена от главния архитект. В съответствие с разпоредбата на чл.196, ал.2 от ЗУТ комисията е събрала служебно всички необходими данни за вида и състоянието на обекта и е изслушала заинтересованите лица. Жалбоподателят е уведомен за резултатите и констатациите от проверката, възражения не са постъпили.

Съгласно чл.195, ал.1 от ЗУТ собствениците на строежи са длъжни да ги поддържат в техническо състояние, отговарящо на основните изисквания по чл.169, ал.1 и ал.3, да не извършват и да не допускат извършването на промени в тях, които водят или могат да доведат до влошаване на проектните нива на съответствие с изискванията за целия

строеж или за отделни негови характеристики.

За монумента е съставен А. №3418/18.09.1947г.. С §4 от ПЗР на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост /ППЗДС/ е предвидено, че актовете за държавна собственост, съставени по установения ред до влизане в сила на правилника, запазват правната си сила. Съгласно чл.114, ал.1 от ППЗДС, обстоятелствата, констатирани в акта имат доказателствена сила. Данни, че обектът е отписан от актовете книги на имотите – държавна собственост със съответен акт на областния управител по реда на чл.108 и сл. от ЗДС не са представени. С посочената заповед № РД-15-016/22/ 2004г. областният управител на област С. по реда на чл.79, ал.1 от ЗДС е отменил съставения за същия обект акт за публична общинска собственост № 037/10.06.1997г. По жалба на същия орган с решение от 05.01.2010г. по адм. дело № 5279/2008г. на Административен съд София- град е отменено решение на Столичния общински съвет, с което собствеността върху паметника и неговото управление са възложени на Столична община. Следователно монументът „Паметник на съветската армия“, разположен в парк „Княжеска градина“ е държавна собственост. Собствеността определя адресата на задължението да го поддържа в състояние, отговарящо на изискванията на чл.169, ал.1 и ал.3 от ЗУТ. Предвид изложеното адресатът на оспорения акт е правилно посочен. Областният управител в качеството на орган, на когото съгласно чл.18, ал.1 от Закона за държавната собственост е възложено управлението на обекта, следва да бъде задължен да извърши необходимите за неговото възстановяване и укрепване дейности.

С Протоколът на комисията по чл.196, ал.1 от ЗУТ и приложените към него снимки се установява необходимостта от извършване на незабавни действия по премахване на разместените и компрометираните облицовъчни плочи с надписа от паметника и ограничаване достъпа до обект Монумент „Паметник на съветската армия“, разположен в Княжевската градина. Констатациите в протокола имат материално доказателствена сила до доказване на противното, че процесният обект не е в техническо състояние, отговарящо на основните изисквания по чл.169, ал.1 и 3 от ЗУТ. Доказателства, оборващи констатациите в протокола, не са представени от жалбоподателя, на който е указана доказателствената тежест с определение от 06.06.2023г. Твърденията, че протоколът на комисията и заповедта не са мотивирани с реални експертни заключения са необосновани. В ЗУТ не е предвидено протоколът да се изготвя след изпълнение на експертно заключение, от друга страна комисията се състои от председател и 6 членове – всички главни експерти в отдели, осъществяващи дейност пряко свързана с техническото състояние на строежите. Резултатите от огледа на обекта са съобщени както на заинтересованите лица – представители на областната управа по време на изслушването, така и на органа – обстоятелства, по които няма възражения от страните, а резултатите от огледа не са оспорени. Възражението по време на изслушването се е свеждало до това, че областната администрация не разполага с необходимия финансов ресурс, свързан с поддържането на монумента.

С писмо от 18.06.2018г. директорът на Националния институт за недвижимо културно наследство /НИНКН/ е посочил, че паметникът на съветската армия в [населено място] не притежава статут на единична недвижима културна ценност и за него следва да се приложи процедурата по чл.195, ал.4 от ЗУТ. В същото писмо е посочено, че обектът попада в обхвата на територия с културно-историческо наследство със статут на групов паметник на културата по смисъла на чл.12, т.2 от ЗПКМ /отм./ - „Зона на исторически развилia се обществен градски център“ в

[населено място] и съгласно §12, ал.1 от Закона за културното наследство /ЗКН/ притежава статут на групова недвижима културна ценност. С писмо от 27.03.2023г. директорът на НИНКН е посочил, че монумент „Паметник на съветската армия“ не притежава статут на единична недвижима културна ценност, че не е елемент от групови недвижими културни ценности /групов паметник на културата по смисъла на чл.12, т.2 от ЗПКМ /отм./ - „Зона на исторически развилия се обществен градски център“ в [населено място]/ и че не притежава статут на военен паметник. След като паметникът няма статут на декларирана недвижима културна ценност съгласно чл.59 от ЗКН и не е елемент от групови недвижими културни ценности, не може да бъде предмет на процедура по чл.73 и сл. от ЗКН и по отношение на него е приложима процедурата по чл.195 и сл. ЗУТ.

Неоснователни са възраженията във връзка с „подходите“ към монумента, частично нарушени чрез разместване на плочи, тъй като „подходите“ към монумента не са предмет на оспорената заповед. Разпоредени са действия по премахване на разместените и компрометираните облицовъчни плочи с надписа от паметника, които обекти се различават както по вид, така и по местонахождение от „подходите“. Действително в разпоредбата на чл.195, ал.4 от ЗУТ не е предвидено ограничаване на достъпа до обекта, но това ограничаване е логична последица от необходимостта да се осигури сигурността, безопасността на движението, здравеопазването, хигиената, естетиката, чистотата и спокойствието на гражданите – обстоятелства, изрично посочени в ал.5. Но дори да се приеме, че ал.5 е неприложима в настоящия случай разпореждането за ограничаване на достъпа до обекта не е основание за отмяна на оспорената заповед, тъй като не се отразява на преследваната цел – привеждане на обекта в техническо състояние, отговарящо на основните изисквания по чл.169, ал.1 и 3 от ЗУТ. Ограничаването на достъпа до обекта е в съответствие и с изискванията на чл.169, ал.1, т.3 и 4 от ЗУТ, за хигиена, здраве, околна среда, достъпност и безопасност при експлоатация.

Предвид изложеното основания за отмяна на оспорената заповед не са налице. Жалбата е неоснователна.

С оглед изхода на делото основателна е претенцията на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение в размер на 100,00 лв..

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, СЪДЪТ

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на областния управител на област С. –град срещу Заповед № САГ23-РА-20-21/20.03.2023г. на главния архитект на Столична община.

ОСЪЖДА Областна администрация на област С.-град да заплати на Столична община сумата от 100,00 лева разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: